

ΝΕΟΣ

ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Η. ΛΑΜΠΡΟΥ

4

1907

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

BAS. N. GRÉGORIADÈS

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΤΑΓΜΑ

ΥΠΕΡ

ΤΟΥ ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΟΥ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΦΕΔΙΝΗ

Ἐκδίδων ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τοῦ Νέου Ἑλληνο-
μνήμονος ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις σωζομένου πρωτοτύπου τὸ ὑπὲρ
τοῦ Φλωρεντίνου Ἰακώβου de Morellis πρόσταγμα τοῦ αὐτο-
κράτορος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου τὸ ἐκδεδομένον κατ' Ἀϋ-
γούστον τοῦ 1439, συνεσχέτισ' αὐτὸ πρὸς τὸ ἤδη ἐκ προτέρων
χρόνων γνωστὸν χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος καὶ
τοῦ αὐτοῦ ἔτους, οὗ τὸ πρωτότυπον σώζεται ἐν τῷ Δημοσίῳ
ἀρχεῖῳ τῆς Φλωρεντίας, ἐξ οὗ ἐξεδόθη ἐν τοῖς *Acta et diplo-
mata* τῶν Miklosich - Müller¹ καὶ ἐν τοῖς *Documenti-sulle re-
lazioni delle città Toscane coll'Oriente e coi Turchi* τοῦ Ἰω-
σήφ Müller². Εἶδομεν δὲ, ὅτι πλὴν μικρῶν διαφορῶν ἐν τῷ
προλόγῳ τὸ τε χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τὸ ὑπ'
ἐμοῦ ἐκδοθὲν πρόσταγμα εἶνε αὐτολεξεῖ τὰ αὐτά. Ἡρμήνευσα
δὲ τὰς μικρὰς ταύτας διαφορὰς ἐκ τούτου, ὅτι ἐν μὲν τῷ
χρυσοβούλλῳ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου χορηγούμενα
προνόμια παρέχονται *συνημμένως* καὶ ὁμοῦ εἰς τὰς ἀνωτάτας
ἀρχὰς τῆς Φλωρεντίας, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ὁ ἐπιφανῆς χορὸς
τῶν ἐννέα τῆς πρώτης καὶ κορυφαίας παρ' αὐτοῖς τάξεως,
τουτέστιν ὁ σημαιοφόρος τῆς δικαιοσύνης (*gonfaloniere di
giustizia*) καὶ οἱ σὺν αὐτῷ λοιποὶ ὀκτώ, οἱ πρῶτοι τῶν τεχνῶν
(*priori delle arti*), πλὴν δὲ τῶν συλλήβδην καὶ ἀπρεσώπως
εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐσομένας ἀρχὰς χορηγη-

¹ Τόμ. Γ' σ. 195 κ. ε.

² Σ. 172 κ. ε.

θέντων προνομίων ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἴδια προσωπικά προστάγματα παρέχοντα ταῦτά προνόμια κατ' ἄνδρα εἰς τοὺς καθ' ὃν χρόνον ἐξεδίδετο τὸ χρυσόβουλλον περιβεβλημένους τὰς ἀρχὰς ἐκεῖνας. Ἐκδίδων δὲ τὸ τότε μοι προκείμενον πρόσταγμα ὑπὲρ τοῦ Ἰακώβου de Morellis, προσέθετον καὶ ταῦτα· « Ὅμοια δὲ προστάγματα δικαιούμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ἐκδοθέντα χάριν τοῦ τε gonfaloniere della giustizia καὶ τῶν λοιπῶν priori delle arti ».

Ἡ δ' ἐκ τῶν προτέρων πιθανὴ εἰκασία μου αὕτη ἐπιβεβαιούσθαι σήμερον διὰ τῆς ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ μεταξὺ εὐρέσεως καὶ δευτέρου ὁμοίου προσωπικοῦ προστάγματος τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου ὑπὲρ τοῦ πρώτου τῶν τεχνῶν, ἧτοι ἐκ τῶν priori delle arti, Φλωρεντίνου Βρακαντίου (Παγκρατίου) Μιχαὴλ Φεδίνη. Εὐρίσκεται δὲ τοῦτο ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 1075 κώδικι τῆς συλλογῆς Campori τῆς ἀποκειμένης ἐν τῇ Ἀτεστία βιβλιοθήκῃ (Biblioteca Estense) τῆς Μοδένης. Ὁ κώδιξ οὗτος, ἐπιγραφόμενος Deliciae eruditorum, σύγκειται ἐκ φύλλων 164, ἀποτελούντων ὕλην κειμένων ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν ἀντιγεγραμμένην ἐκ χειρογράφων ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ Ἰταλοῦ λογίου τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος Lami, ἐτοιμῶν πρὸς ἔκδοσιν ἐν τῇ πολυτίμῳ συλλογῇ τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδομένῃ, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Deliciae eruditorum. Ἀλλὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου μὴ συνεχισθείσης, τὸ συλλεχθὲν ὕλικόν περιῆλθε σὺν τῷ χρόνῳ ἐν χειρογράφῳ εἰς τὴν συλλογὴν Campori, μεθ' ἧς μετεβιβάσθη εἰς τὴν Ἀτεστίαν βιβλιοθήκην¹.

Ἀντεγρᾶφη δὲ τὸ πρόσταγμα τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου πιθανώτατα ἐξ αὐτοῦ τοῦ πρωτοτύπου, περὶ οὗ οὐδὲν δυστυχῶς σημειοῦται ὑπὸ τοῦ Lami, ὥστε ἀγνοοῦμεν ἂν περιεσώθη μέχρις ἡμῶν καὶ ποῦ ἀπόκειται. Εἶνε δὲ τὸ ἀπόγραφον τοῦτο, ὅπερ καταλαμβάνει τὰ πρῶτα, ἄλλως ἀσελίδωτα, φύλλα τοῦ κώδικος, μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἀντιγεγραμμένον, καθ' ἃ δυ-

¹ Catalogo dei Codici e degli Autografi Campori. Ἐν Μοδένη. 1875 σ. 403.

νάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ τῆς ἀντιβολῆς πρὸς τὸ ταυτόσημον πρόσταγμα ὑπὲρ τοῦ Ἰακώβου de Morellis. Αἱ διαφοραὶ εἶνε ἐλάχισται, καθ' ὅτι ὁ μὲν Lami ἀντέγραψεν ἐπιμελῶς, τὸ δὲ πρωτότυπον ἦτο γεγραμμένον πιθανῶς ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς γραψάσης καὶ τὸ πρόσταγμα ὑπὲρ τοῦ de Morellis, εἰ μὴ καὶ τὸ καθολικὸν χρυσοβούλλον. Μὴ περισωθέντος δὲ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ προστάγματος ὑπὲρ τοῦ Φεδίνη ἀγνοοῦμεν, ἂν τινα τῶν ἐν τῷ προκειμένῳ ἡμῖν ἀπογράφῃ τοῦ Lami ὀρθότερον ἐχόντων εἶνε ἐπανορθώσεις αὐτοῦ τοῦ γραφέως τοῦ πρωτοτύπου ἢ τοῦ ἀντιγραφέως. Τοιαῦτα εἶνε τὰ λαμπηδόνι (ἴδε κατωτέρω σ. 300 στ. 3), κηδεμόνας (σ. 300 στ. 8), ἀπάσαις (σ. 302 στ. 13-14).

Ἐξεδόθη δὲ τὸ πρόσταγμα τοῦτο τῇ ἕκτῃ Αὐγούστου 1439, καθ' ἃ μαρθάνομεν ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ χρονολογίας, ἣτις λείπει ἐν τε τῷ χρυσοβούλλῳ καὶ τῷ προστάγματι ὑπὲρ τοῦ de Morellis, ἐν οἷς γίνεται μνεῖα μόνον τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἄνευ τῆς ἡμερομηνίας. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε λίαν πιθανόν, ὅτι ἅπαντα τὰ ἔγγραφα ταῦτα καὶ τᾶλλα ὅμοια ὑπὲρ τῶν ἀρχόντων τῆς Φλωρεντίας κατ' ἄνδρα, ὅσα δὲν ἔχομεν μέχρι τοῦδε, ἐξεδόθησαν αὐθημερὸν κατὰ τὰ εἰκασθέντα ὑπ' ἑμοῦ¹, δυνάμεθα πάντα ταῦτα νὰ ὑπολάβωμεν ἐκδοθέντα τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν ἕκτην Αὐγούστου. Ἐξεδόθησαν ἄρα κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ διατριβῆς τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου, ἀναχωρήσαντος τῇ 26 Αὐγούστου 1439.

Μὴ ἔχοντες δὲ πρὸ ἡμῶν τὸ πρωτότυπον τοῦ προστάγματος ὑπὲρ τοῦ Φεδίνη, ἀγνοοῦμεν, ἂν ἔφερε καὶ τοῦτο παρὰ πόδας ἀντιγεγραμμένον τὸν θυρεὸν αὐτοῦ μετὰ τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ κατὰ τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἄδειαν, καθ' ἃ τὸ ἐν Παρισίοις πρόσταγμα φέρει τὸν τοῦ de Morellis, οὗ τὴν εἰκόνα ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ προτέρῳ τεύχει². Οὐδεμία

¹ Νέου Ἑλληνομνήμωνος Τόμ. Δ' σ. 192.

² Νέου Ἑλληνομνήμωνος Τόμ. Δ' σ. 191.

δὲ γίνεται μνεῖα τούτου τοῦ θυρεοῦ ἐν τῷ ἰταλικῷ σημειώματι τοῦ Lamī τῷ προστεθειμένῳ ἐν τῷ κώδικι τῆς Μοδένης μετὰ τὸ πέρασ τοῦ ἀντιγράφου τοῦ ὑπὲρ τοῦ Φεδίνη προστάγματος, καίτοι ἐν τῇ περιλήψει ταύτῃ ῥητῶς μνημονεύεται ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου εἰς τὸν Φεδίνην ἄδεια τοῦ ποιεῖσθαι χρῆσιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ σημείου. Ἐχει δὲ τὸ σημείωμα τρῦτο ὧδε· Questa è la copia del Diploma di Giovanni Paleologo dato l'anno del Mondo 6947 di Cristo 1439 a'favore di Pangrazio Michele Fedini cittadino Fiorentino, in cui gli conceda l'uso della propria insegna, lo crea Conte Palatino, colle solite facultà di crear Notai, Legittimar Bastardi. La data del presente diploma è il di 6 Agosto anno 6947 Indizione seconda.

Ἐν τέλει παραθέτων τὸ κείμενον τοῦ ὑπὲρ τοῦ Φεδίνη προστάγματος, παρατηρῶ, ὅτι ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσιν αἱ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀπογράφου τοῦ Lamī διαφοραὶ τῆς ἐμῆς ἐκδόσεως κατ' ἐπανόρθωσιν ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου προστάγματος ὑπὲρ τοῦ de Morellis οὐδὲν φέρουσι παρασημείωμα, τὰ δὲ διαφόρως ἔχοντα ἐν τῷ Παρισιακῷ πρωτοτύπῳ τοῦ προστάγματος ὑπὲρ τοῦ de Morellis διακρίνονται διὰ τοῦ γράμματος Π.

Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος καὶ ἀεὶ αὔγουστος καὶ πᾶσι μὲν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις οὖσι καὶ λόγῳ χρωμένοις τὸ τοὺς ὁμογενεῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων εὐεργετεῖν οἰκτεῖον δῆπουθεν ὁμοῦ καὶ προσῆκον, τὴν τῶν ἀπάντων ἐντεῦθεν ἐπισπωμένοις ἀγάπην, δωρουμένοις τε καὶ λαμβάνουσιν ἐν τῷ μέρει· τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ τό τε περὶ τὸ θεῖον σώζοιτ' ἀν σέβας καὶ τὸ πρὸς τοὺς ὁμοφύλους κοινωνικὸν καὶ φιλόφρονον, μάλιστα δέ γε καὶ κυριώτατα τὸ τοιοῦτον βασιλεῦσιν ἀνήκει χρῆμα βασιλείας ὄν ἰδιαίτατον· οὐδὲν γὰρ τῶν ὄλων τασοῦτον τὸν βασιλέα κοσμεῖ, ὅσον τὸ πρὸς πάντας εὐμενὲς καὶ φιλόδωρον· οὐ μόνον γὰρ 10

5. τὲ Π λαμβάνουσι 7. εὐσεδὲς Π 8. δὲ Π 9. τοσοῦτω

διὰ τούτων θεὸν κατὰ τὸ δυνατόν μιμούμενος φαίνεται πᾶσι προση-
 νῶς ὑπανοίγων τὰ ὦτα καὶ δαφυλῶς ἐπαρκῶν ταῖς τῶν δεομένων αἰ-
 τήσεσι || καὶ τῇ παρ' αὐτοῦ βασιλείῳ λαμπηδῶνι τοὺς εὐεργετουμέ-
 νους καταφαιδρύνων, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἄλλων εὐνοίαν ἑαυτῷ εἰς-
 5 ποιεῖται καὶ σώζει τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ καὶ χορηγηθὲν ἐκ θεοῦ σχῆμα
 τῆς βασιλείας· προκείσθαι γὰρ ἀνάγκη τοὺς βασιλέας κοινὸν ἀγαθόν,
 οἷόν τινα μίαν ἀπάντων ἀνθρώπων ψυχὴν, μᾶλλον δ' εἰπεῖν καθάπερ
 τινὰς ἐπιτρόπους καὶ κηδεμόνας τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει θεοῦ καὶ
 τῆς ἀοράτου καὶ ὑψηλῆς ἐκείνου προνοίας ὑπηρέτας καὶ μάρτυρας· τῆς
 10 δὲ ταιαύτης γνώμης αὐτῶν καὶ τοῦ βούλεσθαι σώζειν τόδε τὸ σχῆμα
 ἀκέραιον οὐκ ἂν ἔχοι ἐναργέστερον ἐκφῆναι σημεῖον τοῦ μὴ μόνον κα-
 τανεύειν ἐτοιμῶς τοῖς αἰτούσι τὰ δίκαια, ἀλλὰ καὶ οἴκοθεν μηδένων
 αἰτούντων προθύμους εἶναι περὶ τὰς εὐσχήμονας δωρεάς, ἐκάστου τι-
 μῶντας τὴν ἀρετὴν καὶ δωρεαῖς προβιβάζοντας εὐπρεπέσιν. Ὅσα γὰρ
 15 διὰ τῶν χορηγουμένων ὑπ' αὐτῶν δωρεῶν τοῖς ἄλλοις συγκατα||βαί-
 νοντες ὀμιλοῦσι, τοσοῦτῳ μάλιστα τὸ τῆς βασιλείας ἀξίωμα μεγαλύ-
 νουσι, πηγὴν καὶ κοινὸν πρυτανεῖον ἐνδεικνύντες αὐτὴν καὶ πάσης ἐπι-
 γαίου ἀρχῆς ἀκρόρειαν. Διὰ δὴ ταῦτα ἀποβλέψασα ἡ βασιλεία μου
 πρὸς τὸν εὐγενῆ καὶ φρονήσει κεκοσμημένον ἄνδρα Βρακάντιον Μι-
 20 χαήλ Φεηδίνης, πολίτην μὲν ὄντα τῆς μεγαλοπρεποῦς πόλεως Φλω-
 ρεντίας, πρῶτον δὲ τῶν τεχνῶν κατὰ τὸ παρὸν ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει
 τυγχάνοντα, καὶ γνοῦσα τὴν τούτου περὶ τὰ καλὰ σπουδὴν τό τε
 τοῦ ἡθους ἀκέραιον καὶ ἀστείον καὶ τοῦ βίου τὸ ἀνεπίληπτον, πρὸς δὲ
 καὶ τὸ τοῦ φρονήματος σταθρὸν καὶ τὸ τοῦ τρόπου ἐπιεικὲς καὶ φιλά-
 25 ληθες, ἀποδεξαμένη τὲ ὅ τι μάλιστα τοῦτον καὶ βουλομένη διατρανώ-
 σαι τὴν περὶ αὐτὸν ἡμετέραν διάθεσιν καὶ ταύτην ὅσον οἷόν τε τοῖς
 ἄλλοις ποιῆσαι κατάδηλον, ἤδη ἡ βασιλεία μου προσλαμβάνει αὐτὸν
 καὶ || τῷ χορῷ τῶν οἰκείων αὐτῇ συναριθμεῖ καὶ ἐγκαταλέγει, τιμῶσα
 τὲ αὐτὸν καὶ ἐξαίρουσα δωρεῖται, χορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει, ἵνα ἀπὸ
 30 τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἅτε δὴ οἰκείος τῇ βασιλείᾳ μου διηνεκῶς ἔχη
 ἄδειαν χρῆσθαι τῷ συνήθει σημεῖῳ τῆς βασιλείας μου μετὰ τῆς

1-2. προσκυνῶς 3. λαμπηδῶνι Π 4. ἑαυτῷ ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γρα-
 φέντος ἑαυτῷ 8. κηδεμῶνας Π 11. ἔχοιεν ἀργέστερον 19-20. Ἰά-
 κωδον Ἰωάννου Παύλου Τεμορέλης Π 22. τότε 28. αὐτῆς
 30-31. διηνεκῶς — βασιλείας μου πρόσθετα ἐν τῇ ᾄφ

ὀφειλομένης καὶ προσηκούσης αἰδοῦς καὶ τιμῆς ἐν τοῖς φλαμούλοις αὐ-
 τοῦ οἷς ἂν χρήσαιτο ἐν ταῖς ἀρχαῖς, τιμαῖς τε καὶ λειτουργίαις, αἷς ἢ
 πόλις καὶ κοινότης τῆς μεγαλοπρεποῦς Φλωρεντίας τοὺς ἰδίους πολί-
 τας δωρεῖσθαι ἐβωθεν. Ἔτι ἡ βασιλεία μου τῆ παρ' ἑαυτῆ ἔξουσία
 τὸν εἰρημένον εὐγενῆ ἄνδρα Βρακάντιον τιμῶσα ὁμοῦ καὶ ἐξαίρουσα 5
 ποιεῖ, προχειρίζεται καὶ καθιστᾷ κόμητα παλατίνον, ἐγχειρίζουσα
 καὶ ἐπιχορηγούσα αὐτῷ πλήρη ἄδειαν καὶ ἐντελῆ ἔξουσίαν τοῦ ποιεῖν,
 προχειρίζεσθαι καὶ συνιστᾷν νοταρίους εἴτ' οὖν ταβουλλαρίους ἱκανοὺς
 ὄντας ἐπὶ τούτῳ καὶ εἰδότας γράμματα, οὓς ὁμοῦ τε πάντας καὶ ἰδίᾳ
 ἕκαστον αὐτῶν προσδέξεται καὶ προβιδάσει, τῆ εἰρημένη τῆς || νο- 10
 ταρικῆς εἴτ' οὖν ταβουλλαρικῆς λειτουργίᾳ κατακοσμήσας, ἐξητα-
 κῶς πρότερον τὸν βίον αὐτῶν καὶ τὸ ἐπιτήδευμα ἀκριβῶς καὶ κρίνας
 ἱκανοὺς τῶν τοιούτων ὑποδοχεῖς τε καὶ λειτουργοὺς, ἀφ' ὧν καὶ
 λήψεται ὄρκον σωματικὸν καὶ ὑπόσχεσιν, ὥστε πανταχοῦ πιστοὺς
 εἶναι τῆ βασιλείᾳ καὶ τὴν εἰρημένην τῆς νοταρικῆς εἴτ' οὖν ταβουλ- 15
 λαρικῆς λειτουργίαν ἐν πᾶσι τοῖς συμβολαίοις καὶ συναλλάγμασι τοῖς
 ὑπ' αὐτῶν γενησομένοις πιστῶς ἐνεργεῖν καὶ ὀρθῶς καὶ ἄνευ δόλου,
 σκευωρίας ἢ ἀπάτης μετιέναι καθαρῶς τε καὶ εἰλικρινῶς διοικεῖν·
 τούτοις ὁ εἰρημένος Βρακάντιος Μιχαὴλ ἐνθήσει καὶ ἐγχειρίσει πλη-
 ρεστάτην ἄδειαν καὶ ἐντελῆ ἔξουσίαν τοῦ ποιεῖν γράμματα, συμβό- 20
 λαια συντιθέναι παντοῖα καὶ συγγραφὰς, συναλλάγματά τε καὶ δια-
 θήκας ἀπλῶς καὶ πάντα τὰ τῆ προρρηθείση ὑπηρεσίᾳ κατὰ νόμους
 ἀνήκοντα || καὶ κατὰ τὰ τῶν πόλεων ἔθιμα ἐν αἷς συναναστραφήσον-
 ται ποιεῖν, ὑπαγορεύειν, γράφειν, πληροῦν, συντιθέναι τὲ καὶ ἐκτιθε-
 ναι καὶ βασιλικῆ διαβεβαιουῦν καὶ ἐμπεδοῦν ἐξούσιᾳ. Ἔτι ἡ βασιλεία 25
 μου δωρεῖται τῷ προειρημένῳ Βρακαντίῳ, χορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει,
 ἵνα τῆ αὐτῆ βασιλικῆ ἔξουσίᾳ ἔχη ἄδειαν τοὺς νόθους καὶ ἐξ ἀθεμί-
 του προελθόντας μίξεως κοινῆ καὶ διηρημένως ζώντων ἢ καὶ θανόν-
 των τῶν γονέων αὐτῶν νομίμους καὶ γνησίους ποιεῖν καὶ ἐπὶ πάντα
 τὰ τῶν γνησίων καὶ νομίμων δίκαια καὶ προνόμια ἀποκαθιστᾷν καὶ 30
 ἐπανάγειν, πᾶσαν αὐτοῖς ἀπαλείφων τὴν ἀπὸ γεννήσεως κηλίδα καὶ
 ἐπανάγων αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ τῆς διαδοχῆς δίκαια καὶ τὰ ἐξ ἀδια-

4. μοῦ ἑαυτῆς 5. Ἰάκωβον 8. ἦτ' 10. τῆς τῆς 11. ἦτ'
 13. τὲ φ 14. ὄρκον ὥς τε 15. ἦτ' 18. εἰλικρινῶς 19. Ἰάκωβος
 II 22. προρρηθείση 26. Ἰακώβῳ II 28. διηρημένη 31. κηλίδα II

θέτου εἰς τε πάσας τὰς τιμὰς καὶ ἀξίας αἷς δύναιντ' ἂν χρῆσθαι καὶ ἀπολαύειν οἱ γνήσιοι καὶ ἀπὸ νομίμων προελθόντες γάμων καὶ θεμιτῶν ὑπεξαί || ρομεν δὲ ἐν τούτοις καὶ νοεῖσθαι οὐ θέλομεν τὰ τῶν αὐθεντῶν νόθα τὰ μὴ νομίμως καὶ γνησίως ἐξ αὐτῶν προελθόντα, 5 ὡσαύτως καὶ τὰ νόθα τῶν μπαρόνων καὶ κοιμητῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν ἀνδρῶν. Ἔτι διορίζεται ἡ βασιλεία μου, ἵνα ὅσους ἂν καὶ οἷους ὡς προεῖρηται νόθους ὄντας καὶ ἀθεμίτως προαχθέντας ἐπὶ τὸν βίον τῆ δια τῶν παρόντων χορηγηθείσῃ ἐξουσίᾳ ὁ προρρηθεὶς Βρακάντιος νομίμους καὶ γνησίους καταστήσῃ καὶ τάξι, οὕτω νοῶν- 10 ται καὶ ὡς νόμιμοί τε καὶ γνήσιοι καὶ τῆς τοιαύτης ἀπολαύωσι γνησιότητος ὥστε μηδένα τρόπον ἀπὸ τούτων ἐγγίγνεσθαι πρόκριμα τοῖς τῶν γνησίων καὶ κυρίως νομίμων δικαίοις μήτε παραβλάπτεσθαι τὰς τούτων ἐλευθερίας ἐν τε κληρονομίαις καὶ διαδοχαῖς καὶ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἀπὸ τῶν κληρονομιῶν καὶ διαδοχῶν κατὰ τὸ ἐπιβάλλον 15 διανομαῖς. || Καὶ εἰς τὴν περὶ τούτων δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο πρὸς τὸν εἰρημένον εὐγενῆ ἄνδρα Βρακάντιον Μιχαήλ Φεηδίνης τὸ παρὸν τῆς βασιλείας μου πρόσταγμα, ἀπολυθὲν κατὰ μῆνα Αὐγούστου τῆς νῦν τρεχούσης δευτέρας ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ἑννακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἐβδόμου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέ- 20 τερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος, ἐπιτεθείσης καὶ τῆς ἡμετέρας συνήθους καὶ βασιλικῆς βούλλης ἕκτη Αὐγούστου ἰνδικτιῶνος δευτέρας.

Ἐν τέλει σημειωθήτω, ὅτι εἰς τὸ πρόσταγμα ὑπὲρ τοῦ Ἰακώβου de Morellis παρεισέφρησαν τὰ ἐξῆς δύο παροράματα· ἐν σ. 189, 1 - 2 προβιβάζοντος ἀντὶ προβιβάζοντος καὶ σ. 189, 3 μᾶλλον ἀντὶ μάλιστα.

2. ἀπολαύειν 3. οὐ 6. Ἔτι 8. ἐξουσία προρρηθεὶς 9. Ἰακώβος Π 11. ὡς τε 13 - 14. ἅπασιν Π 16. Ἰακώβον Ἰωάννου Παύλου Ντεμορέλης Π 18. Αὐγούστου 18-19. ἑξακοσιοστοῦ ἑνακοσιοστοῦ 20. ἐπιτελείσης τοῦ λ κατὰ διόρθωσιν ἄλλου γράμματος ἀπαξισθέντος 21. †Μηνὶ αὐγούστῳ Π 24. 6 Π